# DE
# FUNGO MEDULLARI

ADIECTA

OBSERVATIONE FUNGI
MEDULLARIS IN PELVI MULIEBRI
REPERTI.

---

## DISSERTATIO
### INAUGURALIS ANATOMICO-PATHOLOGICO-THERAPEUTICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS
IN UNIVERSITATE LITERARIA GRYPHICA

PRO SUMMIS

IN MEDICINA, CHIRURGIA, ET ARTE OBSTETRICIA HONORIBUS

DIE IX. MENSIS JULII ANNI MDCCCXLII

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

*AD. CAR. FRID. HUGO HOLDER-EGGER*

BORUSSUS.

---

OPPONENTIBUS:

DAMM, MED. ET CHIR. CAND.
FEDERMANN, MED. ET CHIR. CAND.
MEISSNER, MED. ET CHIR. DR.

GRYPHIAE,

TYPIS FRID. GUIL. KUNIKE, REG. ACAD. TYPOGR.

# VIRO

## ILLUSTRISSIMO, ERUDITISSIMO CELEBERRIMO

# C. A. S. SCHULTZE

MEDICINAE UTRIUSQUE DOCTORI

ANATOMES ET PHYSIOLOGIAE P. O., THEATRI AC MUSEI ANATOMICI GRYPHISVALDENSIS DIRECTORI, COLLEGII SUPREMI EXAMINIBUS MEDICIS HABENDIS CONSTITUTI H. T. DIRETORI, MAGNO DUCI BADARUM A CONSILIIS AULAE, ACADEMIAE NATURAE CURIOSORUM CAESAREAE LEOPOLDINO-CAROLINAE, SOCIETATIS AMICORUM NATURAE SCRUTATORUM BEROLINENSIS, CAESAREAE NATURAE CURIOSORUM MOSQUENSIS, NATURAE SCRUTATORUM HALENSIS, PHYSICO- MEDICAE ERLANGENSIS, CAESAREO REGIAE MEDICORUM VINDOBONENSIUM, FRIBURGENSIS AD PROMOVENDAM HISTORIAM NATURALEM, SCIENTIARUM, AGRICULTURAE ET ARTIUM ARGENTORATENSIS, MINERALOGICAE IENENSIS, PHARMACOPOLARUM BADENSIS EIUSDEMQUE GERMANIAE SEPTENTRIONALIS ET SOCIETATIS MEDICORUM BADENSIUM AD PROMOVENDAM MEDICINAM FORENSEM SODALI VEL ORDINARIO VEL HONORARIO VEL LITERARUM COMMERCIO IUNCTO ETC.

## PRAECEPTORI AESTUMATISSIMO

HAS

QUALESCUNQUE STUDIORUM PRIMITIAS

OMNI, QUA PAR EST, REVERENTIA ET PIETATE

D. D. D.

AUCTOR.

# Prooemium.

Perpendenti mihi ac deliberanti, qualem materiam eligerem ad conscribendam dissertationem inauguralem et cupienti, neque rem tritam et vulgatam, neque talem tractare, quam ipse nunquam observavi, ex libris tantummodo cognovi: aptissimus prae ceteris visus est fungi medullaris casus rarior, cujus observationem benignitati et adfabilitati *Beat. Kneip* debeo. Praeterea ut de fungo medullari inquirerem ejusque naturam describerem commoverunt me variae eruditorum sententiae et diversae rei denominationes quas ad rem perspiciendam accuratius perscrutare jam diu studui; neque minus ea de causa res me arridebat, quod varias formas tumorum e. g. fungum haematodem oculi, osteosteatomato, Scirrhum, Carcinoma mammae, Carcinoma penis, excrescentias fungosas in collo uteri etc., in nosocomio nostro munere medici auxiliarii perfungens, observare optimam habui occasionem. Atque eo ipso tempore, quum in hoc opusculo elaborando versarer, memorabilis casus excrescentiae fungiformis maxillam inferiorem tenentis nobis occurrit, ubi excisione

magna parte maxillae inferioris ab Exp. *Berndt* facta, eventu prospero gaudemus. Sed hanc rem alius fortassis tractabit.

Iam hoc mihi restat, ut palam gratias agam quam maximas Ill. *Schultze*, qui qua est benevolentia consulenti mihi, consilio non defuit, imo non solum libros ex bibliotheca sua suppeditavit et praeparata similium in museo anatomico reservata liberaliter obtulit, sed etiam observationes ab Ipso de hac re institutas microscopicas mihi communicavit.

Fungi vocis usus tam ambiguus est, tamque multi eo significantur morbi inter se discrepantes, ut hoc tantummodo pro certo haberi possit, intelligi eo et significari pseudoproductiones, quae ratione illa, qua in superficie excrescant, forma deinde subrotunda et consistentia molli similitudinem quandam cum fungis vegetabilibus exhibeant.

Fungus vero medullaris, quem nos accuratius describere aggredimur, secundum communem sententiam [1]) morbus est ille universalis, cujus eruptio localis tumor apparet terminatus, ab initio doloris expers, mollis, qui albam vel canam massam consistentia medullae, saepius cellulosam, vasculosam, effrenate crescentem, partes vicinas in similem statum morbosum detrahentem praebet, denique exulceratione destruitur et obtegumentis cutaneis deletis, deformem, luxuriantem fungum progignit. Hic morbus ab auctoribus diversissimis, prout hoc aut illud signum morbi prae ceteris significans et cha-

1) Nisle in Rusts Handbuch der Chirurgie. Berlin 1834. Bd. XI.

racteristicum habebatur, variis denominationib designatur. Anglus quidem *Burns* 2), qui prim initio hujus saeculi morbum accuratius descrips ei ex fungosa constitutione nomen inflammatio spongiosae (spongoid inflammation) tribuit. *Hey* nomen fungi haematodis invenit; quem *Cooper* *Breschet* 5), *Langstaff* 6), *Wardrop* 7), *Wishart* *Lawrence* 9) in denominando morbo secuti su *Heister* 10) jam ante saeculum voce fungi morb nostrum designavit. *Abernethy* 11) discrimen e inter sarcoma medullare (quod unum est c fungo medullari) et fungum haematodem ea causa contendit, quod illud fungo extrorsum ape saepius sanetur, in hoc autem semel aperto nu quam cicatrix ducatur.

*Laennec* 12) nomen encephalois, sin vero

---

2) Dissertations on inflammation. Glasgow 1805.

3) On the fungus haematodes in pract. observat. in surg London 1814.

4) Dictionary of practical surgery. Lond. 1813.

5) Dictionaire des sciences medical. Art. fong. haematod.

6) Medico-chirurgical transactions etc.

7) Observations on fungus haematodes or soft cancer. Ed 1809.

8) Case of fungus haematodes. In Edinb. Journ. Vol. V

9) Medico-chirurgical transact. Vol. VIII.

10) Institutiones chirurgicae. Bd. I. pag. 599 et Tab. XV Fig. 15.

11) Surgical observations. London 1804 et 1816.

12) Dictionaire des sciences médicales tom. XIII. — su mélanoses. Bulletin de la soc. de médicine 1806.

lore nigro tinctus est, melanosis usurpavit. *Roux* [13]) et *Ch. Bell* [14]) nomen carcinoma molle et fungosum invenerunt; ceterum *Roux* et *Boyer* [15]) et alii confuderunt telangiectasias, aneurysmata per anastomosin et aneurysmata spongiosa cum illo morbo, quem *Hey* et *Wardrop*, uti memoravi, fungum haematodem nominaverunt. *Breschet* [16]) primus dijudicavit, multos scriptores, inprimis autem Franco-Gallorum plurimos significationem fungi haematodis nimis divulgasse, atque varios et diversissimos morbos hac denominatione descripsisse. Tamen *Breschet* ipse confusionem augebat eo, quod ad nomina hujus morbi insuper uberiora aliud adhuc addidit, quod ad rem confundendam multum valuit. Conjunxit quidem fungum haematodem, quem *Hey* descripserat, sarcoma medullare *Abernethyi* atque encephaloides et melanoses, quas *Laennec* discreverat ad unam speciem morborum sub vetus nomen „carcinome", quattuor formas varias distinguens: carcinome encéphaloide, mélané, fongoide, hématode.

*Maunoir* [17]) fungum medullarem ab haematode disjunxit, quum autem non illum fungum haematodem, quem *Hey* et *Burns*, sed potius telangiecta-

---

13) Parallele der engl. u. franz. Aerzte v. Ph. Joh. Roux. Aus d. Franz. übers. v. Froriep. Weimar 1814.

14) Surgical observations p. IV.

15) Chirurgische Krankheiten übers. v. Textor. Bd. 2.

16) a. a. O.

17) Mémoires sur les fongus médullaires et hématodes. Paris et Geneve 1820. Aus d. Franz. Frankf. a. M. 1820.

siam aut aneurysma per anastomosin describen
tantum aberat, ut rem in lucem clariorem vocar
ut potius ad errores multos et sententias repugn
tes provocandas adjuvaret. *Meyen*[18]) fungum m
dullarem nominavit tumorem cysticum, qui vita
degit propriam vasis sibi paratis propriis et ab
distinxit fungum haematodem, qui, compositus fu
gis medullaribus, praeter systema vasorum centra
possidet quoque periphericum. In expositione ve
signorum, quae unum alterumve inter se discernu
tam paulum discriminis adfert, ut unius morbi d
scriptionem fecisse videatur. *Panizza*[19]) int
utramque formam morbi nullum fecit discrime
*Meckel*[20]) differentiam inter fungum medullarem
haematodem non statuit, imo etiam huic morboru
speciei polypos et melanoses adnumerat. *Ph.*
*Walther*[21]) prae ceteris lucem de hac re, qua
antea factum est, clariorem produxit, utrumque eni
fungum uno quidem morbo complectens, differe
tiam tamen statuit inter fungum medullarem et ha
matodem illum, qui ex telangiectasia oriri potes
Quae semper vitia primae formationis, conditionibu

---

18) Untersuchungen über die Natur parasitischer Geschwüls im menschl. Körper, insbesondere über den Mark- u. Blu Schwamm. Berlin 1828.

19) Ueber den Markschwamm des Auges. Aus dem Ital. We mar 1828.

20) Handbuch der pathol. Anatom. Bd. 2. Abth. 2.

21) Journal für Chirurgie u. Augenheilkunde von Graefe u Walther. Bd. 5. Heft 2. — System der Chirurgie 183

quibusdam, corpore humano toto in consensum non tracto, qer totam vitam perdurare possunt. Ceteroquin tres fungi medullaris formas statuit et quidem: encephaloides, melanoses, fungos haematodes. *Chelius*[22]) fungum haematodem cum telangiectasia iterum conjunxit, ita ut hoc malum omnino topicum habere videretur, quam sententiam etiam *Hasse* et *Betschler*[23]) probare studuerunt.

*Otto*[24]) nullum discrimen inter fungum medullarem et haematodem natura ipsa constare, utrumque in uno tumore esse, et sensim unum in alterum transire, altero deinde remoto, alterum saepe procreari, atque ita fungum haematodem e fungo medullari prodire contendit, ut in texturam hujus sanguis et fibrina effundatur.

Praeceptor meus aestumatissimus, Ill. *Schultze*[25]) differentiam vero fungi haematodis et medullaris praeter compositionem chemicam hisce signis anatomicis statuit: in fungo medullari substantia alba, mollis, ex globulis, alios minimos globulos continentibus, constructa et cavis vel antris fibrosis inclusa fungum format, in quo vasa minima, sic dicta capillaria, aut coarctata aut omnino clausa sunt,

---

22) Chelius, Handbuch der Chirurgie. Bd. 1. S. 791.

23) Dissert. inaugural. medic. de fungo medull. Berl. — Frei bearbeitet von Betschler in Rust's Magazin Bd. XVI.

24) Lehrbuch der pathol. Anatomie. Berlin 1830. p. 68.

25) In praelectionibus anatomico-pathologicis et Struckii dissertatione observationem fungi medullaris nervi mediani sistente. Gryphiae 1836.

vasa majora vero, in peripheria decurrentia, a su
stantia fungosa eroduntur et sanguinis fluxus ma
res efficiunt; fungus haematodes contra vasa capilla
continet dilatata et copiâ aucta, quorum tunicae fr
giles et erosae in substantiam cellularem propinqu
sanguinem continuo effundunt et, fungo aperto, sa
guinis fluxum continuum, haud magnum efficiu
Hujus fungi haematodis modificationem censet fung
durae matris et Cephalaematoma. *J. Müller*[26]
morbum, de quo disserimus sicut *Breschet* speci
carcinomatis habet, nomine carcinomatis medulla
illum significans, neque dubitat, quin fungus m
dullaris et haematodes nihil sit, nisi varia denon
natio unius rei, fortuitis, non genuinis et essentialib
modificationibus diversae.

## Symptomatologia.

Symptomata fungorum, prout morbi sed
sunt, varia, et variis in stadiis evolutionis var
apparent, quae vero omnia fusius describere, tu
tempus prohibet, tum cura, ne fines huic meo op
sculo tributos excedam; ea igitur tantummodo sign
quae plerumque observari solent, adumbrare st
debo, organorum vero singularium signa a fung
medullari affectorum enumerare, omittam.

Manifestis causis deficientibus oritur tumor
initio terminatus, plerumque semiglobosus, aequalis

---

26) Ueber den feinern Bau und die Formen der krankhaft
Geschwülste. Berlin 1838.

parvus, elasticus, mobilis, nullis doloribus stipatus, nisi forsan nervum quendam premat vel ipso volumine organorum in vicinitate jacentium functiones impediat, et cutem eum detegentem sanam offert. Sensim crescens et simul cum partibus vicinis magis coiens in decursu sequenti sensationem singularem atque fallacem fluctuationis perspicuam prodit, ita ut saepius hac de causa medici punctionem instituerent. [1]) Quo facto paulum tantummodo effluit puris aut nihil; brevi autem temporis spatio massa excrescit fungosa, brassicae botryoidi haud dissimilis, vasis sanguiferis pertexta paucis. Sin vero tumor intactus et sibi commissus remanet, increscens tardius aut citius partes obvias dimovet et pressu consumit. Mox aegrotus dolores sentit, initio periodicos atque saepe reiteratos, seriori tempore vehementiores et magis pungentes; cutis super tumore sita et usque ad hoc tempus adhuc integra, coalescens cum illo inflammatur, decoloratur, exulceratur, ita ut fungus pluribus locis per cutem in modum cribri perforatum denique prorumpat et modo fluido dilucido, quod odorem non habet, mox ichore foetido, subviridi aut sanguine immixto rubro effluente ex basi ulceris massa fungosa excrescit, quae mox horribilem in modum propagatur. Laminis laciniosis fungosis subfuscis atque sordidis celerrime

1) Wardrop a. a. O. S. 126. — M' Kechnie case of fungus haematodes in Edinburg med. and surgic Journ. Vol. VII. et alii multi.

exortis excrescentiae in immanem magnitudi augendae essent, nisi magna earum pars, spha sensim deleta, decideret. Praeterea haud raro g dulae conglobatae intumescunt et fungus inter pulmones, aut hepar aut alia viscera glandulosa cit, immo etiam febris hectica, quae aegrum paula debilitat atque emacescit, non raro enascitur. mines fungo medullari laborantes, jam prius, q tumor major fit et cutem prorumpens, excrescen fungosas progignit, colorem faciei prae se fer pallidum, gilvum atque in flavum transeuntem de habitu scrophuloso testantem. Rarissime aut passio ista universalis clare non pronunciatur. Se per saltem in tumoris primo decursu, praecip autem seriori tempore habitus aegri cachecticus m gis magisque progreditur. Debilitate magna tumorum pressu in venas hydrops sive universa sive localis saepe provocatur. Si morbus iste g vis celerius decurrit aut in organis vitae necessar atque nobilibus sedem habet, macies universa magnos et terribiles facit progressus et homin doloribus vehementioribus diu torti, statui colliqu tionis cito intranti mox succumbunt.

Signa fungi medullaris organa interna lo primario corripientis usque ad hoc tempus dilucide a huc investigata non sunt. Tumores hujus generis e dem tempore etiam extrinsecus erumpentes, aut fu ctio laesa, quod habitu proprie cachectico adjuvat morbum de hoc morbo edocere possunt. Ceteru fungi medullaris interni protopathici symptoma

ejusmodi sunt, ut ex iis solis morbi diagnosis certa fieri non possit. Dolores enim et functiones turbatae partis cujusdam vel vicinarum quoque partium, in decursu vero morbi omnium systematum turbationem, indicantes haud minori jure ex alio quodam morbo, quam ex oriundo fungo medullari deduci possunt. Tantummodo in organis nonnullis, ut in fungo oculi et testiculi signa certiora sunt constituenda, nihilominus illa etiam, praesertim in stadio primo fallacia sunt, quin non raro sit fungi testiculi commutatio cum hydrocele aut sarcocele.

## *Fungi medullaris sedes.*

Omnia organa quot et qualia sint, a fungo medullari affici possunt. Frequentissime fungus medullaris circa oculum [1]) testiculos [2]) extremitates earumque articulos [3]) observatus est; rarius circa hepar [4]), lienem [5]), pulmones [6]). Occurrit deinde

---

1) Wardrop et Earle med. chir. transact. Vol. III. — Wardrop, Beobachtungen über den Fungus haematodes. Leipz. 1817. Maunoir memoire sur le fong. medull. et hématod. Paris 1820. — Scarpa trattato delli princip. malattie degli occhi.

2) Abernethy l. c. — Baillie morbid anat. Lond. 1803. Lawrence, Wardrop, Earle, Maunoir l. c.

3) Abernethy, Wardrop, Langstaff, Lawrance, Maunoir l. c.

4) Farre morbid anatomy Lond. 1812—15. Langstaff, Lawrance, Wardrop, Baillie l. c.

5) Hodgson diseases of the arteries and veins. Lond. 1815. — Wardrop l. c.

6) Laennec, Langstaff, Lawrence, Baillie l. c.

in cerebro [7]), nervis singulis: in nervo vag[8]), nervo crurali [9]), nervo optico [10]), nervo mediano [11]). Reperitur postea in ventriculo [12]), pancreate, glan-lis salivalibus et thyreoidea [13]), glandulis lymphat[ic]s et ductu thoracico [14]). Praeterea fungus medull[aris] non raro invenitur in tunicis mucosis et sero[sis]. Cor ipsum, quod intactum alii nominaverunt, [i]jamjam laboravit [15]). Ex omnibus autem parti[bus] simplices partes, praecipue tela cellulosa et fibr[osa] omnium pseudoproductionum matrix, fungum nostr[um] plurimis in casibus procreare solent [16]) atque *M[au]noir* sine dubio errat, si fungum medullarem e n[er]vorum medulla semper oriri dicit; sed et ii in er[ro]rem incidunt, qui neurilema nominant sedem u[...]

7) Steinbuch Hufelands Journal. — Lobstein, rapport sur les [tra]vaux exéc a l'amphith. d'anat. de Strasburg 1805 pag. 68. Meckel, Archiv für die Physiologie. Bd. 3. Heft 2. Walther, Journal für Chirurgie u. Augenheilk. Bd. 1. Ebermaier, über den Schwamm der Schädelknochen [...] Düsseldorf 1829. — Chelius, zur Lehre von den schwa[m]migen Auswüchsen der harten Hirnhaut u. der Schäd[el]knochen. Heidelb. 1831. u. Andere.

8) Tilgen, diss. inaug. Bonn 1830.

9) Most, Encyclopädie etc. — Maunoir l. c.

10) Analecta ad anat fungi medull. diss. inaugur. auct. Günth[er]

11) Struck, diss. inaugural. Gryphiae 1836.

12) Monro, Hodgson l. c.

13) Burns surgical anat. of the head and neck. — Langstaff l. [c.]

14) Scarpa l. c.

15) Bartcky, diss. inaug. sist. observat. singul. de fungo [me]dullari in corde. Halae 1821.

16) Schultze in diss. Struckii. Gryph. 1836. — Praelectio[nes] de anatomia pathologica.

cam fungi auctore *Kluge*[17]). *Panizza*[18]) exemplis demonstravit, fungum oculi procreari membrana fibrosa, quae inter membranam choroideam et retinam sita est. Fungus ipse medullaris, quem *Struck*[19]) descripsit secundum disquisitionem anatomicam Ill. *Schultze*, praeceptoris mei summe reverendi, non e nervo ipso originem cepit, sed tela cellulosa ejus, quasi inspissata in fungiformem substantiam transiit. Fungus medullaris, de quo historiam scripturus sum in pelvi minori repertus, cohaerens cum intestino recto, vaginâ et ossi sacro insedens, vel membranis cellulosis vel periosteo ipso ossis sacri videbatur enatus.

## *Fungi medullaris differentiae formae et structura anatomica.*

Substantia fungi medullaris, quam quidem cum cerebri substantia comparare possumus, tamen neque hanc neque aliam substantiam animalem omnino aequat et quae substantia fundamentum quasi, pseudoproductio primitiva tumoris, quem fungum medullarem nominamus, haberi, invenitur adspicientibus nobis rem oculis inarmatis:

1. massa deformis aut
2. infiltrata in texturam organorum aut

---

17) Hasse, diss. de fungo medull. Berol. 1823.

18) Annotazioni anatomico-chirurgiche sul fungo midollare dell' ochio. Pavia 1821.

19) l. c.

3. inclusa involucro quodam e tela cellu[losa]
formato.

Quam ultimam nominavimus formam fungi [me]dullaris involucro circumdatam, apte disjungi p[ossumus] in duas differentias formae et quidem in:

a) fungum medullarem solitarium, ubi [tota] massa in unum involucrum inclusa r[epe]ritur.

b) fungum medullarem aggregatum, ubi p[lu]res parvuli tumores involucris cl[ausi] juxta siti ad unum tumorem majo[rem] conjuncti inveniuntur [1]).

*J. Mueller* [2]), ceterum non repugnans tali [di]visioni alias variationes ad anatomicam structur[am] spectantes discernit:

1. Carcinoma medullare cum praevalentib[us] subrotundis globulis praeter texturam ten[u]issimis filis formatam, qua tumor pertext[us] est. (cf. Ejus tab. II. fig. 6 et 7.)
2. Carcinoma medullare cum corpusculis e[l]lipticis pallidis incaudatis. Haec forma t[u]morum e molliore, cerebriformi massa fu[n]damentali constare dicitur. (cfr. tab. I[I] fig. 10. in opere commemorato.)
3. Carcinoma medullare cum corpusculis ca[u]datis aut cylindricis.

Fungus medullaris albumine puro, vasis san[]guiferis, tela compositus est, ita ut varie a stri[is]

1) Rust's theor. pract. Handb. d. Chir. Art. Markschwamm.
2) a. a. O.

telae cellulosae et saepe regulariter divisus et vasis exornatus et pertextus sit sanguiferis. Copia vasorum fere semper in peripheria major est, quam in centro, ratione vero fungi haematodis parva tantummodo gaudet. *J. Müller*[3]) in nonnullis casibus fungum tam multis vasis exornatum esse commemorat, ut facta injectione perfecta cum fluido quodam apto plane e vasis fungus formatus esse videretur. Talis autem forma fungum haematodem refert, qui ab *J. Müller*, uti commemoravi, a fungo medullari non secernitur. In statu recenti et integro praeter vasa facile cognoscuntur partim massa quaedam medullosa constans e globulis parvulis aut aliis corporibus (vid. *J. Müller* l. c.) partim striae e tenuissimis fibris formatae. Fungus medullaris dissectus et aqua ablutus et expressus, aquam colore lacteo tingit, quod corpusculis medullosis, facile solubilibus, interstitia stromatis explentibus efficitur[4]). Fungus medullaris, uti commemoravi, non raro formam globosam prae se fert; observantibus deinde nobis structuram internam variae se offerunt structurae modificationes, mox enim ne vestigium quidem fibrarum directione constanti constructarum cognoscendum est, mox dilucide conspiciuntur partim radiorum instar, partim fasciculi modo et ratione constructae fibrae[5])

---

3) a. a. O.

4) Müller a. a. O. — Schultze, praelectiones de anatomia pathologica.

5) Struck a. a. O. — Müller a. a. O.

## *Fungi medullaris natura.*

Quod de indole et natura fungi medullari[s] ... mus certe mancum est; divulgatis enim opinio[nibus] peritissimorum ipsorum virorum diversissimis, ... huc usque non ullius opinio hac de re ab om[nibus] dubitationibus est libera. Sententiam enim, ... *Burns*, *Langenbeck*[1]) alii protulerunt, fungum ... dem esse exitum inflammationis, atque hanc in[flam]mationem justo minorem activitatem prae se tul[isse], ita ut non modo non indurationem, sed vas[orum] capillarium laxitatem, ac hac de re exsudatio[nem] produceret, probare non possumus. *Maunoir*[2]) ... tricem propriam fungi medullaris nervos esse a... ex anomalia substantiae nerveae, ad materiam ce[re]bri medullae similem effundendam inclinante fun[gum] medullarem originem capere, in opere suo co[nfir]mare maxime studuit. Quam vero opinionem, ... omni dubio liberam esse, jam *Wardrop*[3]) indi[cavit]. Fungum quidem generatum in oculo, jam ab in[itio] ostendere retinam praecipue laesam, sed dari n[on] nulla, quae suspicionem moveant, malum non ... materia, singulae cuidam organismum constituenti ... simili ac morbose nata oriri, sed materiam, ... fungus tanquam parenchymate repletus, propriae ... singularis esse indolis. Telam cellulosam, cart...

1) Neue Bibliothek für Chirurgie u. Ophthalmologie. Bd. ... St. 4.

2) a. a. O.

3) l. c. p. 177.

ginem, adipem, membranam in parte quadam modo innormali genitas, functionem organi cujusdam magnitudine vel situ offendere posse, nunquam vero incommodum adferre ejusmodi, quale semper ex materia quadam morbosa, ut in carcinomate, morbo scrophuloso et syphilide animadvertatur; nervorum deinde per morbos structuram nunquam vel rarissime alienatam observatam esse, ideoque etiam in fungo medullari, nervos ejusmodi metamorphosin esse passos credere non licere. Quam opinionem a *Wardrop* expositam microscopica disquisitio omnino affirmat [4]). Ut deinde naturam fungi medullaris ipsam veram quodammodo saltem cognoscamus, indagetur necesse videtur, utrum fungus protopathicus oriatur, et decursu denique morbi affectio totius corporis universalis provocetur, an secundario modo ex reactione mali universalis et quidem dyscrasiae cujusdam topica sequatur. Gradum quendam cacochymiae conditionem principem atque necessariam esse ad fungum progignendum, hisce ex causis concludere possumus:

1. Priusquam atque dum fungus excultus erat, malum universale fere semper nutritione et secretione vitiosa ac perturbata apparuit. In illis vero casibus, ubi aegrotus mali universalis expers videtur, fere semper pro certo habere possumus, dyscrasiam malo topico depositionem primariam sibi

4) Disquisitio anatomica ab Ill. Schultze instituta fungi medullaris, quem Struck l. c. descripsit.

parasse, in quam quaeque materia morbosa tr-
fertur, ita ut, quum organa cetera nondum debili-
functionibus suis adhuc bene fungantur, partes
primis debilitatae atque jam aegrae corripian-
Tum demum cum partes, quibus dispositio prim-
fuit, omnes sunt deletae, malum universale, a
organum quoddam ita affectum, ut materia dycra-
recipi possit, fortassis deficiat, manifestius ad lu-
profertur.

2. Id plane refutare non possumus, extir-
tionem fungi totalem, si morbus ab initio esset t-
cus, ad aegrum plane sanandum sufficere debe-
Quae extirpatio autem, quotiescunque est perac-
huc usque nunquam eventum protulit, semper po-
malum rediit.

3. Fere semper, fungum unum, qui ade-
mox alium vel plures aliis locis secutos esse
fungum eodem tempore in variis organis et exter-
et internis excultum esse legimus apud scriptores.

4. Fungus exoritur sine ulla causa top-
sufficiente.

Quod ad dyscrasiam illam, quae propria
fungo medullari attinet, perplures scriptores ut *A-
nizza*[5]), *Weller*[6]), *Phil. de Walther*[7]), *Nisle*

5) Annotazioni anatomico-chirurg. sul fungo midollare d-
ochio. Pavia 1821.

6) Die Krankheiten des menschlichen Auges. Berlin 1830.

7) l. c.

8) Art. Tuberculosis in Rust's Wörterbuch d. Chirurgie.
XVI.

alii in eo consentiunt, ut fungi causam in morbo scrophuloso fere semper quaerendam esse credant. Quam sententiam eo confirmare student, ut aetatem infantilem, maxime morbo scrophuloso obnoxiam saepius corripi solere a fungo medullari dicant quam adultos. Quum autem aetas infantilis non modo fungo medullari, sed pro infantum corpore adhuc debili morbis variis magis quam homines adulti succumbant et quum praeterea fungus medullaris raro, scrophulosis saepissime homines molestet, fortassis iis scriptoribus assentimus majore jure, qui singularem dyscrasiam fungosam [9]), seu neurofungosam [10]) statuunt, qua denominatione illum statum morbosum sanguinis significare possumus, qui rationibus quibusdam certis, sed incognitis, ex una alterave, aut pluribus dyscrasiis conjunctis, omnibus notis: scrophulosi, syphilitide, arthritide, dyscrasia psorica, aliis originem ceperit.

Causae occasionales saepius observatae sunt inflammatio acuta [11]), quassatio per ictus, pressus [12]), hydrops [13]), refrigeratio [14]). Saepissime autem

9) Ill. Schultze bei Struck l. c.

10) Most l. c.

11) Panizza l. c.

12) Knipfer, de magna glandularum vasorumque lymphaticorum post castrationem in abdomine orta degeneratione diss. inaug. pathol. medic.

13) Depping, de fungo medull. diss. inaugural.

14) Maunoir l. c.

morbus sponte, sine ullo irritamento praegr evolvitur, neque ulla causa externa accusari po

## Diagnosis morbi.

Fungi medullaris prima initia cognoscere ximi momenti est, in hac enim tantummodo per aliqua sanationis spes medico adfulget; raris vero medico licet, mali initium videre, raris morbum cognoscere. Facillime enim aegrotus lum per longum tempus parum aestumat, quum nullum impedimentum afferre soleat, et ind benignae inter initia esse videatur. Atque si, q raro fit, medicus inter morbi initia consulitur, m bus aliis tamen adeo similis est, ut cum aliis mo facile confundi possit.

Neque fungus medullaris in seriori morbi cursu similitudinis cum aliis morbis plane expers ita ut signa diagnostica accurate perscrutanda videantur.

I. Fungo medullari quodammodo similis, etiam secundum *J. Müller* propinquitate qua conjunctus est scirrhus, qui tamen ab eo variis stadiis distinguendus est hoc modo:

1. Scirrhus magis partes glandulosas dili fungus vero medullaris prae ceteris telam cellulos

2. Comprimentibus nobis fungum medulla dolores mitigantur, quod in scirrho fieri non so

3. Scirrhus fungo medullari durior est, in morbi decursu structurae substantias duas va

quarum altera duritiem tendinis instar, altera magis steatomatosam accipit, qua re tumor sentitur attactu solidus, compactus, durus, gibberosus. Fungus vero medullaris emollescit et fluctuationem, vel in toto circuitu, vel, ut in fungo aggregato fieri solet, in partibus singulis perspicuam offert.

4. Scirrhus potissimum homines corripere solet, qui in media aetate aut in stadio decrepitudinis versantur, fungus juvenes, quin etiam infantes.

5. Scirrhus tardius crescit quam fungus medullaris ac praecipue in initio evolutionis morbi per longum tempus sine vitae perturbatione perdurare potest.

6. Si scirrhus in carcinoma apertum transiit, dolores vehementissimi, pungentes, intolerabiles fiunt; ichor ex carcinomate secernitur proprium, specificum foetorem prae se ferens; excrescentiae, quae oriri possunt, ex basi dura atque gibberosa, cujus vicinitas qualitate aequa est, iterum iterumque prorumpunt. In fungo medullari aperto odor putridus aut sphacelosus occurrit, praeterea omnium partium et tumoris et vicinitatis mollities est aequa, excrescentiae majoris ambitus atque citius evolventes, passio totius corporis ad lucem praeclarius prolata.

II. Fungus medullaris a tuberculo differt eo quod

1. Tuberculum nunquam tam rapide crescit, neque unquam crescendo talem magnitudinem adtingit, quam fungus medullaris.

2. Tuberculum quidem aequo modo emol-

lescit ac fungus medullaris, sed substantiam il
facile conteribilem et friabilem continet.

3. Tuberculis excrescentiae fungosae n
quam sunt propriae.

4. In tuberculis emollitis ne vestigium
dem structurae organicae, neque vasa sanguifera
veniuntur atque si forsan vasa quis observasse
videatur, haud dubie ex vicinitate et ex involu
tuberculi originem talia ceperunt.

5. Involucrum tuberculorum quorundam
arcte cum massa tuberculosa est conjunctum, ut
ab hoc distrahi possit; involucrum fungi medu
ris, ubi tale adest, solute tantummodo cum ma
fungosa cohaeret[1]).

III. *Meckel*[2]) polypos cum fungo conjun
sed facile hi morbi discerni possunt hasce in res
spicientibus nobis:

1. Polypi tantummodo in tunicis mucosis
crescentes reperiuntur atque cum petiolis tenui
insident, fungi cum basi lata[3]).

2. Polypi magis regularem, pyriform
prae se ferunt formam; fungi globosam.

3. Polypi nunquam tam maligni sunt
fungi, neque organismi constitutionem, nisi
chanico influxu, diruunt.

4. Textura polyporum multo firmior at

---

1) Ill. Schultze praell. de anat. pathol. Gryph. 1841.
2) l. c.
3) Walther l. c.

ex tela cellulosa condensata constat, quae in fungis non reperitur.

IV. Fungus medullaris majorem similitudinem ostendit cum Melanosi, morbo, quem *Laennec*[4]) primus accuratius descripsit et nomen Melanosis rei imposuit. Melanosis gigni dicitur secretione carbogenii[5]) et tam proprium decursum sumit, ut jure pseudoproductionibus adnumeretur, neque confundi possit cum secretionibus carbogenii in parenchymate glandularum bronchialium[6]). Formatur quidem ex substantia fungo medullari simili, si autem haec emollescit, causa hujus commutationis non quaerenda est in constitutione contenti ipsius, sed potius inflammatione partium vicinarum provocatur. Quo facto, evacuata massa nigra[7]), saepius in cicatrisationem res procedit aut ulcus, Melanosi variis influxibus noxiis exposita, interdum malignam naturam accipiens formatur. Ceterum Melanosis nunquam tam deperditum influxum in partes vicinas exhibet, neque tam celerem evolutionem et divulgationem facta resorbtione fluidi vasis lymphaticis reddit ac fungus medullaris. Melanosin omnes sanguinis partes, praecipue carbogenium continere, chemica analysis nos docet[8]).

---

4) l. c.

5) C. F. Heusinger über die anomale Kohlen- u. Pigmentbildung. Eisenach 1823.

6) Schultze in diss. inaugur. Struckii. Gryph. 1836.

7) Harless Jahrb. Bd. 5. St. 1. S. 87.

8) Most l. c. Art. Melanosis.

V. Si fungus medullaris, praesertim qui
volucro non circumdatur, in stadio secundo i. e
dissolutione versatur, similitudinem quandam
abscessu lymphatico magno adspectu primo ha
Hoc autem in casu mala constitutionis majora,
ceteris autem anteacta duces esse possunt, q
fungus, antequam emollitus est, multo durior
scessu lymphatico sentitur.

VI. Discrimen ut cognoscamus inter fun
medullarem et haematodem, quos *Schoenlein*[9]
bos facilius distinguendos quam consumendos
judicat, haecce tantummodo afferam:

1. Fungus haematodes pigmento nigro
rubro tinctus est et magis haec pseudoproductio
trinsecus se extendit; in fungo medullari color
ger nunquam observatur atque magis in profun
se extendere dicitur[10]).

2. Structuram fungi haematodis quod
tinet, vasis sanguiferis etc., tela cellulosa ita c
positus est, ut cellulae formentur, quibus san
continetur partim extravasatus, partim morboso
processu exsudatus et semicoagulatus, atque tu
tam tenui obtectus est, ut sanguis minimis ef
datur stimulis.

3. Fungi deinde medullaris dissolutio c
rius et a centro quidem incipit; fungus haemat

---

9) Allgemeine u. specielle Pathologie u. Therapie. Nach
sen Vorles. etc. v. einigen seiner Zuhörer; 3 Thl. S.
10) Schoenlein a. a. O.

in statu integro diutius perseverat, atque non alio loco nisi in peripheria fungi dissolutio et mortificatio initium facit; in profundo nihilo tamen minus fungus haematodes adhuc crescit.

4. Praeterea vero a fungo medullari malignitate differre dicitur minori; existunt enim nonnulla exempla [11]), ubi extirpatione mature facta sanationem perfectam medici assecuti sunt. Atque ego ipse casum fungi haematodis oculi in nosocomio nostro observavi, ubi instituta exstirpatione oculi a *Beat. Kneip*, res bene processit, praeteritis enim post cicatrisationem vulneris mensibus quatuor, huc usque malum non rediit.

5. Chemica denique analysis nos reddit certiores de differentia fungi haematodis et medullaris [12]); atque signa diagnostica in initio hujus opusculi (pag. 5. 6.) a me divulgata, quae Ill. *Schultze* disquisitionibus anatomicis et microscopicis accuratissimis cognovit, differentiam inter fungum medullarem et haematodem satis dilucide declarant.

VI. Osteosarcomatis et Osteosteatomatis, quibuscum fungus medullaris commutari possit, diagnosis, praeprimis in iis casibus, ubi tumores digitis medici attingi et explorari non possunt, accurate non prius statui potest, quam tumores ipsi nobis patent. Quo facto ex structura diversa et

---

11) cf. Weller a. a. O.

12) cf. Struck l. c. Die chemische Analyse von Frommherz.

consistentia et aliis signis illos morbos facile co
noscimus.

## Prognosis

in hoc morbo semper est mala, saepius pessim
Nullum remedium usque hoc tempus quod malu
amoveret inventum est, neque saltem exemplu
curae radicalis certum fungi medullaris in spe
existit. Quo in morbo terribili via palliativa ip
nihil efficere potest, quod fungus non modo nu
quam retardari potest, sed potius etiam, si pa
morbosa exstirpata fuerit, mortem saepius eo mag
maturat. Si qualis sanatio arte effici debet, h
tantummodo commutatione totali processus vita
fortassis fieri potest. Haece in ratione paulo pr
periorem eventum adspirare licet, si morbus nond
per longum tempus duraverit, in evolutione tardi
progrediatur, signa cachexiae universalis perspic
deficiant ac morbus externis tantummodo partib
locum habeat.

## Cura.

Omnes auctores in eo consentiunt, quod c
randi methodus certa non existat, atque unicum r
medium etsi dubium, sit amputatio, aut ubi amp
tatio fieri non possit, exstirpatio omnis morbo
quae idcirco quo citius, eo melius institui debe
Attamen si malum jam diu perduraverit, si tumor
in pluribus jam existant locis, si denique vasa ly
phatica participent et inflammata sint; malum int
ctum remaneat; diem enim supremum aegri operatio

facta celerius adduci, experientia docet. Nonnullis igitur tantummodo casibus exceptis, hoc etiam curationis conamen haud dubie est contemnendum. Ad has exceptiones primum casus ille numerandus, ubi malum dyscrasia universali minus indicatum depositio primaria topica esse videtur; deinde alius, ubi fungus partibus externis magno detrimento esse potest, denique tertius, quo haemorrhagiae nimis largae e vasis deletis profluentes non alio modo supprimi possunt.

Ligatura trunci arteriarum, fungum nutrientium, quam *Maunoir* (l. c.) primus commendavit, temporibus novissimis *Lisfrank*, *Blasius*, *Dieffenbach* exercuerunt, nil effecit, nisi mortem acceleravit.

Illis in casibus malignis, quos suqra commemoravi, nihil restat, quam ut malum virium conservatione in longius trahere, dolores lenire, haemorrhagias profusas cohibere, atque foetorem corrigere studeamus. Remedia, quae ad haec efficienda adnumerari possunt, sunt fomentationes frigidae, fomentationes e decoctis plantarum narcoticarum, ex aqua saturnina etc.; interne apte adhibentur narcotica: opium, belladonna, hyoscyamus, lactuca virosa etc. Quamquam enim prognosis usque ad id temporis fere semper erat pessima, tamen curatio radicalis semper est tentanda. Atque quum scriptores recentissimi in eo consentiant, malum aut in mutatione quadam morbi scrophulosi aut in peculiari dyscrasia fungosa esse ponendum, omnia redemia illa, quae contra tales dyscrasias pertinaces sunt adhibita, hic

in usum trahi possunt. Prae ceteris igitur omn generum alterantia praelucent; inter haec Iod Antimonialia, Mercurialia, ante omnia laudan Tamen hydrargyrum plus detrimenti quam com afferre videtur [1]). Antimonialia et Iodum nihil hoc morbo effecerunt, nisi digestionem, assimil onem et systema nervorum vasorumque turbarun *Dzondi* [3]) tanquam remedium fungum alterans acid arsenicosum interne adhibuit, sed haud plus, qu alii lucrifecit. Salia martis: ferrum carbonic ferrum phosphoricum, sicuti liquor ammoniato-m aticus a multis scriptoribus, recentiori tempore pr cipue in fungo testiculi a *Baring* [4]) commendata tentata sunt, sed omnia haec sine eventu prospe

## Historia morbi.

*Sophia Schultz*, fabri tignarii navalis filia, ginta annos nata, habitu cachectico, corporis st ctura gracili, constitutione lymphatica, tempe mento sensibili exornata, parentibus sanis procrea ab incunabulis semper bona valetudine utebat vaccinationis, dentitionis tempora, omnino infant aetatis decursus non praebebat, quod memor

---

1) Caillot essai sur encéphaloide ou fongus médullaire. St bourg 1823.

2) Gierl über den fungus, die struma testiculi etc. im ne Chiron. Zeitschrift v. Textor. Bd. 1.

3) Fr. Kerksig diss. inaug. de fungo med. Halae 1828.

4) Baring über den Markschwamm des Hoden. Götti 1833.

dignum videretur. Septimo demum anno prima signa elucebant, quae morbum scrophulosum designabant; apparebant quidem digestionis perturbationes variae, prae ceteris alvi obstructio, postea vasorum lymphaticorum glandularumque praecipue colli intumescentiae, denique otorrhoea profusa, quae, quum intrasset, signa cetera morbosa, quae modo nominavi, deminuta sunt. Quae otorrhoea ab hoc tempore semper remanebat, mox parca, mox profusa, multos per annos, neque cessabat tempore evolutionis et pubertatis, et dummodo praesto esset, aegrotam multo meliorem sese habuisse, contenditur. Menses deinde, justo quidem tempore primo apparentes, postea semper fuerunt parcae et irregulares, ita ut interdum annum dimidium, imo annum cessarent. Praecipue autem aegrota tum temporis, si etiam mensium profluxus regulariter processit, semper querebatur de doloribus capitis vehementissimis, qui apparente tantummodo otorrhoea diminui solebant. Interdum etiam obstructio alvi molestabat aegrotam, quae vero semper adhibitis medicamentis domesticis, uti dicuntur, amovebatur. Postea vero propter dolores capitis et obstructionem alvi interdum intrantem consultabat varios medicos, nullius vero praeceptis per longum tempus obediens, sed mox ad hunc, mox ad illum properans, et insuper consiliis vetularum obtemperans, nunquam plane se sentiebat sanam, tamen ita remanebat valida, ut officiis ancillae semper perfungi potuerit. Initio demum anni praeteriti magis magisque molestari coepit, uti enar-

ravit, querebatur enim saepius de obstructione a
pertinaci, de doloribus pungentibus partim fi
partim regionem ossis sacri invadentibus, et alt
se extendentibus, denique de horripilationibus
quenti calore tempore vespertino, deinde dolo
capitis fere semper molestabant aegrotam; fa
denique color omnino vegetatio et reproductio
cedere videbantur. Tali in casu in usum vocab
tur remedia domestica, praesertim obstructio a
variis remediis obtemperari solebat. Die deci
quarto mensis Martii anni praeteriti, postquam fe
quatuordecim dies aegrotaverat conquesta praecip
de alvi obstructione adiit Beat. *Kneip*, quo faven
mihi contigit, ut, quum ipse esset prohibitus,
visendam aegrotam et statum morbosum perconta
dum ab Eo vespertino tempore missus sim. Ce
tior factus sum, aegrotam fere ante quatuordeci
dies incidisse e causis incognitis in morbum ab il
tempore semper crescentem, questam quidem es
ab initio de obstructione alvi vehementi, quam qu
dem prius remotam esse adhibitis partim clysmatibu
partim hausta solutione natri sulphurici, partim sum
pto pulvere e radice rhei, ea vero remedia saepiu
adhibeat jam per octo dies nullum successum exe
cuisse, praecipue autem clysmata simulac applica
carentur, sine ullo effectu mox remota esse. Qu
cum obstructione alvi ab initio dolores in abdomin
non vehementes conjuncti, sed in dies valde creve
verunt, somnum fugarunt et semper intolerbiliore
facti sunt. Praeterea duobus jam diebus integr

constabat retentio urinae. Nunc ad statum uti praesto erat, dijudicandum aggressus sum. Habitus, uti monui, erat cachecticus. In facie aegrotae se manifestabat sensus doloris vehementis, omnino morbi gravioris, ceterum febrilis turgescentia in genis conspiciebatur, corporis temperatura sentiebatur adaucta, sudor defluebat e fronte et tota corporis superficies humide attactu animadvertebatur. Pulsus deinde erant frequentes, duriusculi, paulo suppressi. Ad functionem organorum singularium explorandum transeuntibus nobis nihil a norma abhorrens obvenit, praeter quam quod aegrota jam per octo dies alvum ducere, atque per dies duos urinam demittere non potuerat. Querebatur igitur aegrota de intolerabili plenitudine alvi et de doloribus in regione vesicae urinariae, qui dolor augebatur attactu et pressu in hac regione adhibito. Ceterum alvus reperiebatur inflata sed excepta parte inferiore, ubi vesica urinaria sita est, doloris erat expers. Quamquam talibus in rebus accuratam et certam diagnosin causam morbi hujus declarantem facere non potui, tamen hoc haberi potuit pro certo, vesicam urinariam retentione urinae nimis longa, pressu deinde contentorum intestini recti per longum tempus retentorum jam prima initia inflammationis fecisse, obstructionem prolatam esse faecibus in aliqua parte intestinorum accumulatis duris, quam ad rem dispositionem videre putabam in vitae praeteritae historia aegrotae; febrem denique dependere partim ex hac affectione locali inflammatoria, partim ex obstructione alvi per-

tinacissima, quam commemoravi. Quo facto, omnibus hisce curationis objectis satisfacerem, missa urina applicato cathetere, sanguisugas dece in regione vesicae urinariae applicari jussi et, prae sertim quum multa remedia ad oppugnandam a obstructionem, uti monui, frustra jam essent adh bita, hydrargyri muriatici mitis grana duo et o Ricini, quod cochlear capit, ita adhibendum pra cepi, ut alternis horis haecce remedia sumerent usquedum alvi depositio efficeretur. Postero di quum viserem aegrotam huncce inveni statum morb Aegrota adhibitis remediis, quae commemoravi, a vum quidem deposuerat, pedetentim enim jam te pore matutino removerat faeces, sed non solum mo involuntario, sed etiam sine sensu dejectionis, ita pars infima canalis alimentarii paralysi laborare deretur. Atque eo ipso tempore, quum aderam faecium depositio tali involuntario modo process nullumque sensum illius alvi depositionis habeba neque illam cognovit, nisi ex foetore et ex cont minatis et humescentibus partibus externis vicini Urinam, ex eo tempore, quo catheterem applicav ram, non dimiserat, neque dimittere potuerat, quan quam vesicam urinariam plenam sentiret. Quer batur ceterum et eo die adhuc semper de plenit dine abdominis, praecipue partis inferioris. Som nus parvo tantummodo temporis spatio excepto n adfuerat nocte. Cognovi ceterum facta accuratio percontatione febrem quae omnia signa febris le tae prae se ferebat. Hisce omnibus rebus perpe

is, organicam metamorphosin aut tumorem aliquem, quibus alvi depositio et urinae dimissio prohibita et paralysis provocata esset, suspicans, explorationem internam per anum et vaginam instituere optimum habui. Neque res me fefellit. — Digito enim primum in anum invecto et accuratius percontanti pollicem circiter unum et dimidium ab introitu in latere dextro sensi per integras scilicet membranas intestini recti tumorem quendam subrotundum non firmum quidem neque plane mollem, sed consistentiam quandam exhibentem, elasticum, paululum tantummodo mobilem, intestinum rectum illo loco comprimentem et coarctantem, ceterum doloris expertem. Non sine aliqua vi altius invadens cum digito satis magnum illum tumorem cognovi, ceterum ad finem ejus non penetrare neque cum digito circumscribere potui, quum altius adhuc se magis expanderet. Aequo modo per vaginam illum tumorem tactu sentiebam ac quidem sub vaginam se extendentem et super ea situm et in vesicam urinariam ab imo prementem, ac omnino formam subrotundam et cetera signa, quae monui, praebentem; accuratius autem situm tumoris, et magnitudinem et locum, cui insideret, propter immeabiles partes tactu dignoscere non potui, fontem autem totius morbi in tumore reperto jure habere mihi videbar. Relatis talibus rebus Praeceptori meo aestutissimo Beat. *Kneip*, instituta est ab Ipso exploratio et statim diagnosis in fungum medullarem facta. Quum exstirpatio hoc in loco nullo modo fieri potuerit propter situm

et magnitudinem fungi, palliativa tantummodo cur-
tione uti licebat. Alvum, qui tertio die iterum ja
cessavit prae ceteris adhibito oleo Ricini postea pr-
vocare ac fluidis tantummodo cibis porrectis sust-
tare curavimus, urinam catheterem applicando
mittere semper coacti eramus. Quum noctes sen-
fierent magis inquiete, dolores in abdomine pres
tumoris provocati evaderent vehementiores in di
ad narcotica remedia confugeremus necesse er
Ceterum tumor in dies celerrime crevit ita ut m
per obtegumenta abdominis tangi potuerit, post
obtegumenta ipsa in latere sinistro ac quidem in
gione inguinali sinistra sublevavit; ceterum feb
hectica augebatur quotidie, aegrota nihil dormiv
neque die neque nocte dolores processerunt ad statu
intolerabilem, denique postquam per sedecim di
nullis remediis alvi dejectio procreari potuerit,
symptomata morbi jam intraverint, quem misere
medici nominant, quos dies neque cibum sums-
neque somnum cepit, mors ex intimo corde desic
rata finivit talem miseriam.

## *Sectio cadaveris.*

Difficultatibus multis superatis denique nob
permissum est, ut sectionem tantummodo abdomin
institueremus, quae haec praebuit phaenomena:

Ex omnibus organis non unum erat, quod a
qua ratione morbos commutatum esset; hep
lien, ventriculus, renes etc. nihil praebuerunt m
moratu dignum; in pelvi autem statim praeluce

pseudoproductio magna, albida, elastica, subrotunda, lobosa, quae cum superiore parte obtusa uterum e situ suo ad latus dextrum premens promi-nebat e pelvi, et uti monui, in statu non dissecto corporis, obtegumenta paulum extenderat et sublevaverat. Uterus ceterum non erat commutatus, excepto illo loco, ubi tumor incubuerat, qui fuscum colorem praebebat. Profundius intrantes digitis in pelvim magis se extendentem invenimus tumorem totam pelvim explentem et cohaerentem cum pluribus partibus in vicinitate sitis, connexus enim erat cum pariete posteriore vaginae, cum intestino recto, maxima autem parte circuitus insedebat in pariete posteriore pelvis, in osse igitur sacro et arcte cohaerebat cum tela cellulosa super periosteo sita, et soluto hoc tumore adhibito scalpello ex partibus, quibus conjunctus erat cum periosteo etiam visus est parvo quodam loco cohaerens, praesertim quum remoto tumore os illo loco asperum sentiretur. Ceterum tumorem nusquam in substantiam organorum, cum quibus cohaerebat, penetrasse, neque substantiam ipsam organorum commutatam sed tantummodo connexum laxum inter tumorem et organa tela cellulosa formatum fuisse reperimus.

*Tumoris ipsius adumbratio et microscopica disquisitio.*

Tumor magnitudine capitis infantis neonati, ponderis librae unius et dimidii, pyramidalem fere formam, lobulis hic et illuc interruptam magnitudinem ovi gallinacei adaequantibus ostendit, attactu

mollis, elasticus omnibus partibus laevi superfic[illegible] exornatus sentitur, cui superficiei laevi hic et ill[illegible] adhaerent adhuc partes organorum, quibuscum tum[illegible] conjunctus erat. Color tumoris omnibus partib[illegible] externis erat aequalis ac quidem albus in roseu[illegible] transeuns conspiciebatur. Tumore, postquam p[illegible] plures menses spiritu vini conservatus erat, diss[illegible] cto per medium, primum animadversum est inv[illegible] lucrum viscidum, tenue, includens massam fung[illegible] sam, quacum laxe tantummodo tela cellulos[illegible] conjunctum erat, ita ut in marginibus sectione fact[illegible] facile digitis a fungo ipso separari posset. Mass[illegible] deinde fungosa adspectu oculis inarmatis structura[illegible] organicae fere expers visa est, sed non totus fungu[illegible] aequali consistentia et colore fuit, altera enim par[illegible] ac major quidem magis ad peripheriam sita, albidu[illegible] paululum tantummodo colore roseolo tinctum colo[illegible] rem praebens, consistentia medullae cerebri, po[illegible] tissimum ejus, quae spiritu paulum jam condensat[illegible] est, massa aequali, ne vestigium quidem radioru[illegible] aut fasciculorum, uti alii saepius observarunt, pra[illegible] se ferebat; altera deinde pars medium tenens tumo[illegible] ris, roseo colore, mollior altera parte, neque tam compacta massa exstructa ac pars peripherica, se[illegible] prima initia solutionis fungi ostendens cum intersti-tiis exornata, vacuis aut fluidi rubelli paululum con-tinentibus fila tenuissima contexta praebet, qua[illegible] massam magis marcidam, conteribilem includunt e[illegible] continent. Disquisitione microscapica, quam Ill[illegible] *Schultze* pro benignitate sua mecum instituit hocce[illegible]

invenimus: In strato parvulo a massa alba sumpto ducenties quinquagies amplificato, primum cognovimus puncta nonnulla pinguedinis, deinde globulos in textura cellulosa contentos non omnes ejusdem formae, ceterum magnitudine satis aequales, sanguinis globulis sextuplus majores. Quae massa postea aqua abluta statim albidum sive lacteum colorem fecit, in aqua, resolutis quidem globulis texturae. Quo facto textum solum relictum iterum per microscopium contemplati sumus ac dilucide nunc structura fibrosa irregularis quidem agnita est. Majore amplificatione instituta in globulis alios multo minores globulos circiter viginti ad triginta cognovimus.

Postea molliorem illam massam fungi per microscopium contemplantes easdem guttulas pinguedinis praeterea innumerabiles parvulas particulas motum tremulum ostendentes cognovimus, secundum sententiam Ill. *Schultze*, partes fungi dissoluti. Structuram telae filis tenuissimis formatae, quum stratum quoddam parvulum satis ablutum et globulis diligenter remotis inter testas vitreas compressum, accuratius et magnitudine validissime auctum contemplaremur, trabeculas cognovimus vario modo contextas, tantummodo hic et illic filamenta longitudinalia discerni potuerunt. Haec structura cum ea aliorum praeparatorum fungi medullaris per microscopium indagata omnino convenit, nominatim cum praeparatis a *Struckio* descriptis. Comparantibus denique massam fungi nostri cum substantia ex variis tumoribus scrophulosis sumptis, in hisce

semper solutam caseosam substantiam, globulos for[m] et magnitudine magis irregulares neque vestigi[i] quidem texture fibrosae cognovimus. Quae qu[um] ita sint, postquam descriptionem tumoris ac ana[to]micam disquisitionem et microscopicam perscruta[ti]onem, quam exposuimus, satis convenire invenim[us] cum iis signis fungi medullaris, quae alii scripto[res] divulgaverunt, diagnosin nostram in fungum med[ul]larem rectam fuisse, perspicuum est.

---

## V I T A.

Adolphus Carolus Friedericus Hu[g] Holder-Egger confessioni evangelicae addictus, nat[us] sum die decimo ante Calend. Novemb. anno hujus sa[e]culi decimo septimo Sadowiae, qui pagus non proc[ul] a Graudentio situs est, patre Ernesto, Sadowi[ae] et Czemniak redemtore, praematura morte mihi er[e]pto, matre Carolina e gente Menger. Primis l[it]terarum elementis privata institutione imbutus, dece[m] annos natus, scholas, quae Mariaeinsulae flore[nt], atque primum scholam urbanam, postea gymnasium ad[ii], quo in gymnasio praeceptoribus usus sum: Rectore U[l]gefug, beat. Fischer, beat. Pudor, Dre. Schröde[r], Dre. Gützlaff, Dre. Grunert, Ottermann. F[a]miliaribus rebus commotus hocce gymnasium commuta[vi] cum Thorunensi, quod gymnasium tum tempo[ris] sub auspiciis directoris Prof. Dr. Keferstein floru[it], quo defuncto directoris munere functus est Prof. D[r.] Lauber, qui cum praeceptoribus eruditissimis: Pr[of.] Dr. Werneke, Prof. Dr. Paul et aliis per duos m[e] fere annos primae classis sodalem instituerunt; quo fac[to] tempore paschali MDCCCXXXVIII cum testimon[io] maturitatis sxstructus et dimissus, arti medicinae op[e]ram daturus, almam Gryphiswaldensem litteraru[m] universitatem adii, ubi a Rectore magnifico Kosegart[en] in civium academicorum numerum receptus, apud [...]

Berndt graciosae medicinae facultatis t. t. decanum maxime spectabilem, nomen rite professus sum. Per octo semestria hisce interfui scholis:

Ill. Stiedenroth: de logice et psychologia.

Ill. Hornschuch: de historia naturali universali, de zoologia, de botanice universali ac pharmaceutica. Eundem corpora naturalia musei zoologici demonstrantem audivi, nec non in excursionibus botanicis sectatus sum.

Ill. Hünefeld: de chemia theoret.-practica, de chemia physicali, de mineralogia. Praeterea examinatorium et repetitorium de rebus chemicis ab Eo institum frequentavi.

Ill. Tillberg: de Physice experimentali.

Cel. Laurer: de osteologia et syndesmologia, de angiologia, neurologia et anatomia sensuum organorum.

Ill. Schultze: de osteologia, syndesmologia, anatomia corporis humani, physiologia, anatomia pathologica, de arte cadaverum rite dissecandorum.

Ill. Seifert: de encyclopaedia et methodologia medica, de pathologia generali, semiotice, materia medica, de arte formulas medicaminum rite concinnandi, de arte fascias chirurgicas rite alligandi, de medicina forensi.

Beat. Kneip: de chirurgia universali et speciali, de ossium fracturis et luxationibus, de ophthalmiatrice. Etiam demonstrationibus et exercitationionibus operationum chirurgicarum ab Eo institutis, uti de Celsi oculorum morbis latino sermone ab Eo habitis institutionibus interfui.

Ill. Berndt: de therapia generali, de pathologia et therapia speciali, de pathologia et therapia morborum infantum, de arte obstetricia, de morbis psychicis.

In clinico chirurgico et ophthalmiatrico dux mihi fuit Beat. Kneip, in clinico medico et obstetricio Ill. Berndt. Praeterea sodalis fui per duos annos societatis chemico-physiologicae, cui praeest Ill. Huenefeld.

Quibus omnibus viris ingeniosissimis, summe ac pie venerandis, quo maximis in me meritis, pro liberalitate et benevolentia haud mediocri, quas possum maximas ago gratias; prae ceteris vero Ill. Berndt et Beat. Kneip quorum favore et benignitate mihi

contigit ut ex mensi April. p. a. munere medici inferioris in nosocomio nostro huc usque perfungerer.

Nunc vero tentamine philosophico et medico examine rigoroso a me absolutis, spero fore ut dissertatione et thesibus publice defensis, summi medicinae chirurgiae et artis obstetriciae honores in me conferant.

---

# THESES DEFENDENDAE.

---

## I.

*Hydrargyrum muriaticum mite in dysenteria optimum remedium, in enteritide rejiciendum est.*

## II.

*Sensus auditus omnium sensuum praestantissimus.*

## III.

*Morbi psychici musice mitigantur.*

## IV.

*Extractio e variis cataractam curandi methodis praestantissima.*

## V.

*Blasii methodus amputandi aliis non praestantior est.*

---